

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020(2022) m. programos įgyvendinimas, geroji patirtis, galimybės ir ateities perspektyvos

Žemės ūkio ministerija

Jurgita Pugačiauskaitė-Butrimienė

3-ojo Europos Sąjungos paramos skyriaus vedėja

2021-08-26

EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO FONDAS KAIMO PLĖTRAI:
EUROPA INVESTUOJA Į KAIMO VIETOVES

Turinys

- **Kaimo plėtros programos įgyvendinimo apžvalga**
- **Lietuvos kaimo tinklas**
- **Paramos projektų įgyvendinimo gerieji pavyzdžiai**
- **Pereinamasis 2021-2022 m. laikotarpis. Galimybės**
- **BŽŪP nuo 2023 m. Nauji iššūkiai ir galimybės**

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

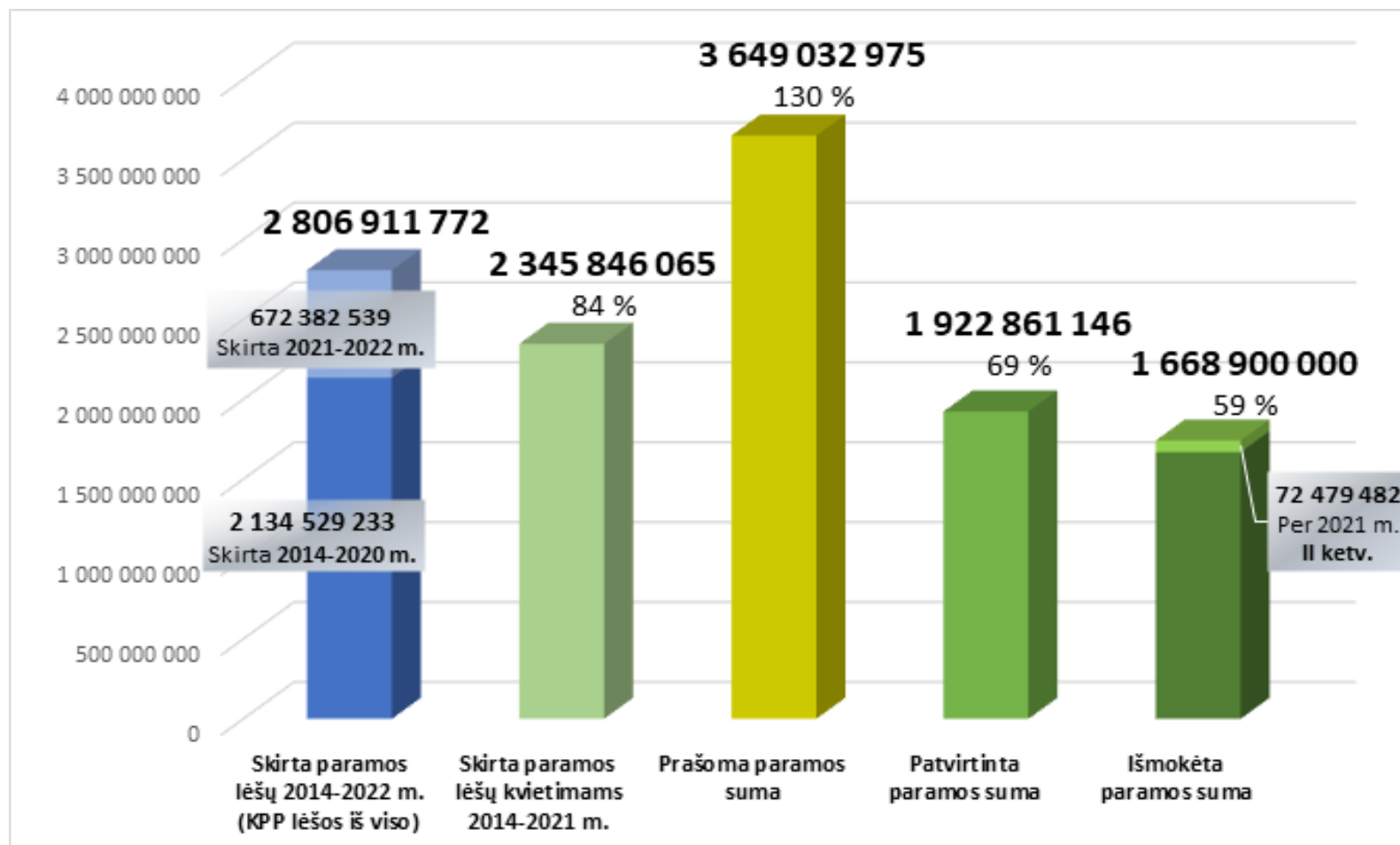
Kaimo plėtros programos įgyvendinimo apžvalga

EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO FONDAS KAIMO PLĖTRAI:
EUROPA INVESTUOJA Į KAIMO VIETOVES

Programos įgyvendinimas, Eur

(iki 2021-06-30)

Programos finansinis įgyvendinimas pagal prioritetus

2021-07-01

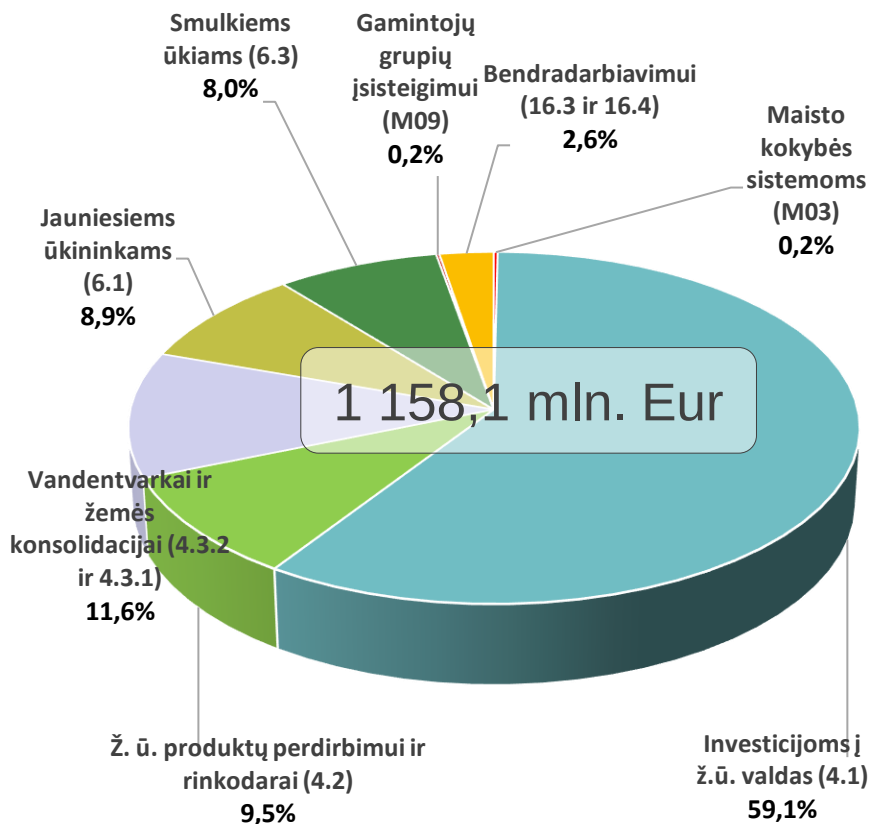
Programos prioritetas	Rodiklis	Tikslas 2025 m.	Tikslo pasiekimas	
			vertės	%
P2 Žemės ūkio konkurencingumas ir tvarus miškų valdymas		1 097	599	55
P3 Maisto grandinės – perdirbimas, rizikų valdymas, maisto kokybės sistemos		164	62	38
P4 Aplinkosauga	Bendros viešosios išlaidos, mln. Eur	907	637	70
P5 Efektyvus išteklių valdymas		126	57	45
P6 Ekonominė ir socialinė plėtra ir infrastruktūra		359	194	54

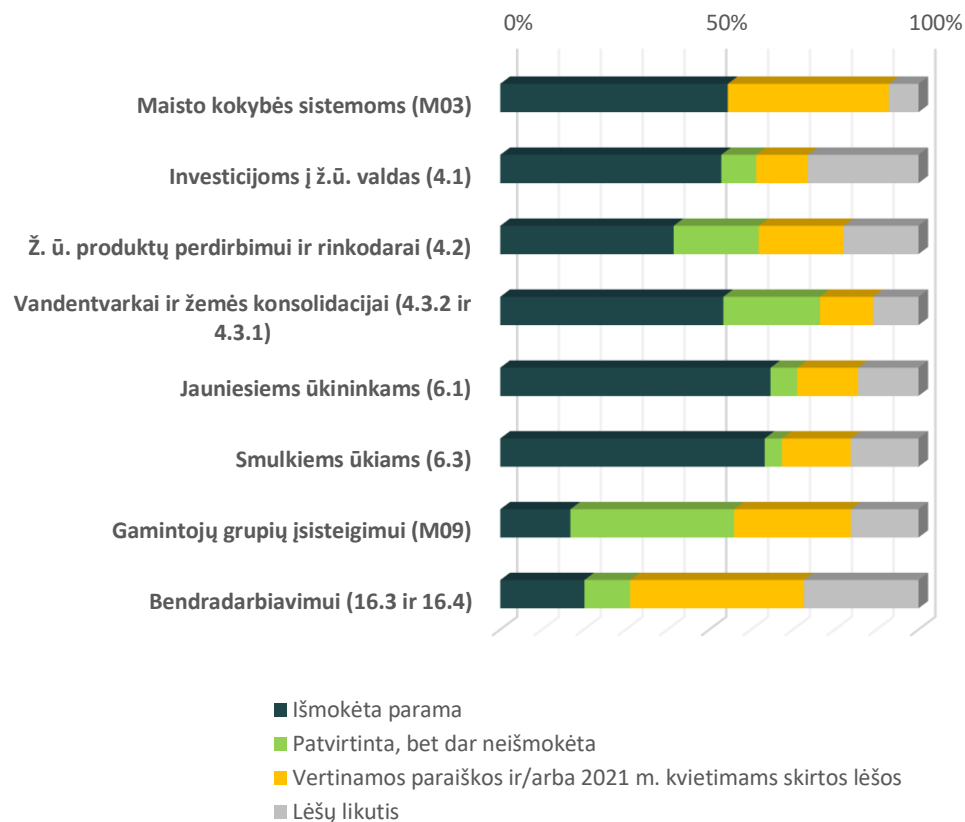
Parama investicijoms į žemės ūkį, perdirbimą ir bendradarbiavimui

Finansinis įgyvendinimas

Skirta paramos
2014-2022 m., proc.

Finansinis įgyvendinimas
iki 2021-07-01, proc.

Parama investicijoms į žemės ūkį, perdirbimą ir bendradarbiavimui

Pasiekti rezultatai

- Modernizuotos **4 185 žemės ūkio valdos** (viso užbaigti 4977 projektai).

Įsigyta **nauja žemės ūkio technika ir/ar įranga**, nauji technologiniai **įrengimai**, **skirti** specializuoto žemės ūkio sektoriaus pirminiams **žemės ūkio produktams** apdoroti ar perdirbti ir **paruošti realizacijai**; parama skirta specializuotame žemės ūkio sektoriuje vykdyti būtinų **pastatų ar statinių statybai, rekonstravimui** ar kapitaliniam remontui atlikti ir kt.

- Paremtas **1 771 jaunasis ūkininkas** (parama skirta įsikūrimui).
- Paremti **5 122 smulkūs ūkiai**.

Investuota į **žemės ūkio technikos** (kultivatorių, krautuvų, purkštuvų), **ūkinių gyvūnų** (mėsinių galvijų, telyčių, avių, danielių), **daugiamečių augalų** (braškių daigų, aviečių, šaltalankių sodinukų) įsigijimą, **infrastruktūros** įsigijimą ir statybą (aptvarų įrengimą, angarų statybą) ir kt.

- Paremti **88 žemės ūkio produktų perdirbimo** ir rinkodaros investiciniai **projektai**.

Žemės ūkio **valdos** daugiausia perdirbimo projektų įgyvendino **daržininkystės ir uogininkystės sektoriuose**. Įmonės daugiausia projektų įgyvendinimo **augalininkystės** produktų perdirbimo ir (arba) rinkodaros srityje, **pieno perdirbimo** ir (arba) rinkodaros **srityje**. Likusieji projektai – mėsos produktų, vaisių, uogų, daržovių ir grybų perdirbimo ir kitų produktų perdirbimo ir (ar) rinkodaros srityje.

Parama investicijoms į žemės ūkį, perdirbimą ir bendradarbiavimui

Pasiekti rezultatai

- Įgyvendinti **222** žemės ūkio valdų **vandentvarkos projektai**.

Parama skirta **lauko drenažo inžinerinės infrastruktūros atnaujinimui**, lauko drenažo sistemų pritaikymui joms keliamiems aplinkosauginiams reikalavimams, **polderių rekonstravimui** ir kt.

- **262** valdos dalyvauja žemės ūkio ir **maisto produktų kokybės sistemose**.

- Įgyvendinti **8** žemės konsolidacijos **projektai**.

- Įsisteigė **2 gamintojų grupės**.

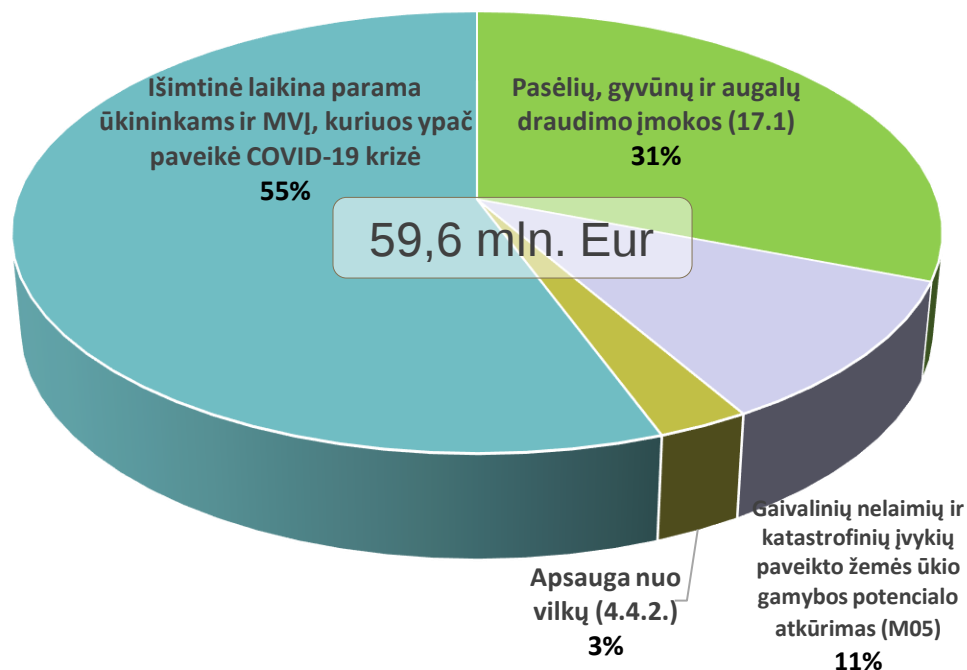

- Paremti **89** smulkių ūkių **bendradarbiavimo ir trumpų tiekimo grandinių projektai**.

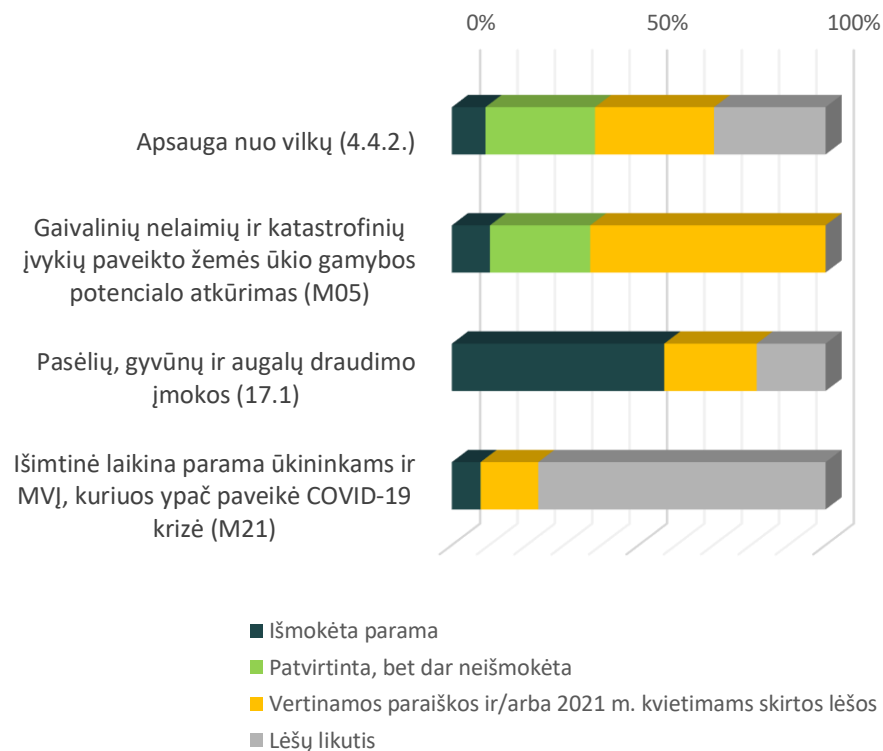
Parama rizikos prevencijai ir valdymui žemės ūkyje

Finansinis įgyvendinimas

Skirta paramos 2014-2022 m., proc.

Finansinis įgyvendinimas iki 2021-07-01, proc.

Parama rizikos prevencijai ir valdymui žemės ūkyje

Pasiekti rezultatai

- Paremta **1 116 žemė ūkio valdų**, dalyvaujančių rizikos valdymo priemonėje.

Ūkio valdoms buvo teikiama **parama draudimo įmokoms susimokėti**. Priemone aktyviau naudojasi stambūs prekiniai ūkiai, kurie valdo rizikas technologinėmis priemonėmis (**ties ūkinių gyvūnų atveju** valdant pavojingas ligas, **ties pasėlių atveju** meteorologinių reiškinių rizikas), arba prisiima dalį netekimų kaip gamybos kaštus.

- Paremti **87 ūkių biologinės saugos projektai** (viso užbaigti 26 projektai).

Investuota į ūkių **biologinės saugos priemones** (pvz., dezinfekciniams purkštuvams, valymo, dezinfekavimo įrangai įsigyti, investicijoms į aptvarus ir kt.).

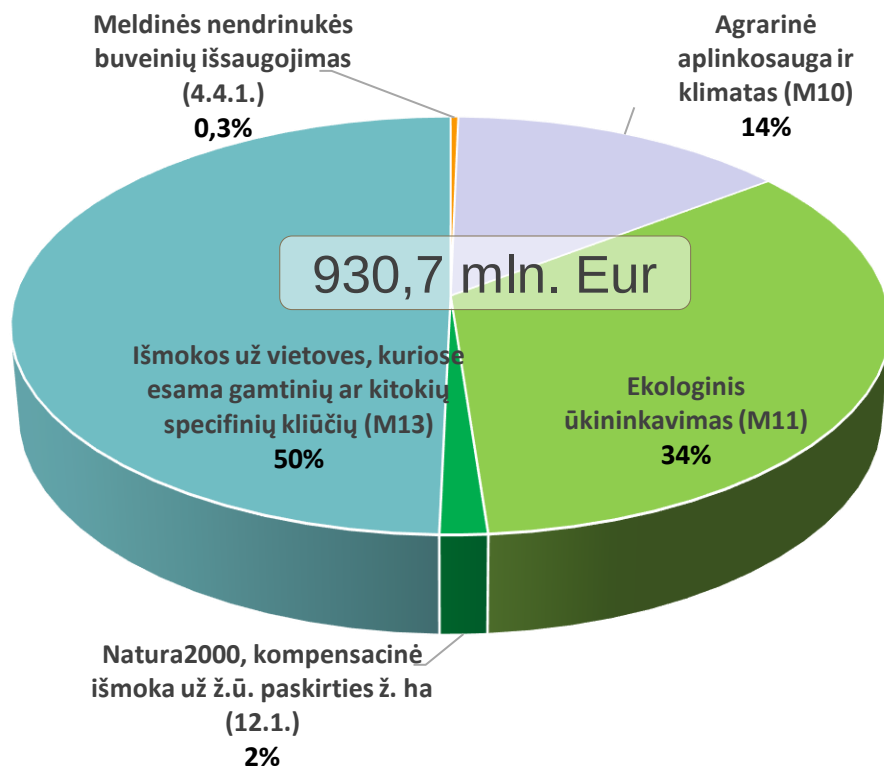
- Paremti **548 subjektai** (ūkininkai ir MVĮ) vykdančys veiklą kaime, kuriuos ypač paveikė **COVID-19 krizė**.

2020 m. pradėta įgyvendinti **M21 priemonė** „Išimtinė laikina parama ūkininkams ir MVĮ, kuriuos ypač paveikė COVID-19 krizė“. **Priemonė skirta padėti** subjektams vykdančioms veiklą kaime, kuriuos ypač paveikė COVID-19 krizė, **išlaikyti ekonominį gyvybingumą**, kadangi jų ekonominė situacija pablogėjo ir finansinis poveikis tęsiasi ilgiau negu karantino laikotarpis, taip pat siekiant užtikrinti Lietuvos žemės ūkio ir maisto sektoriaus veiklos tęstinumą.

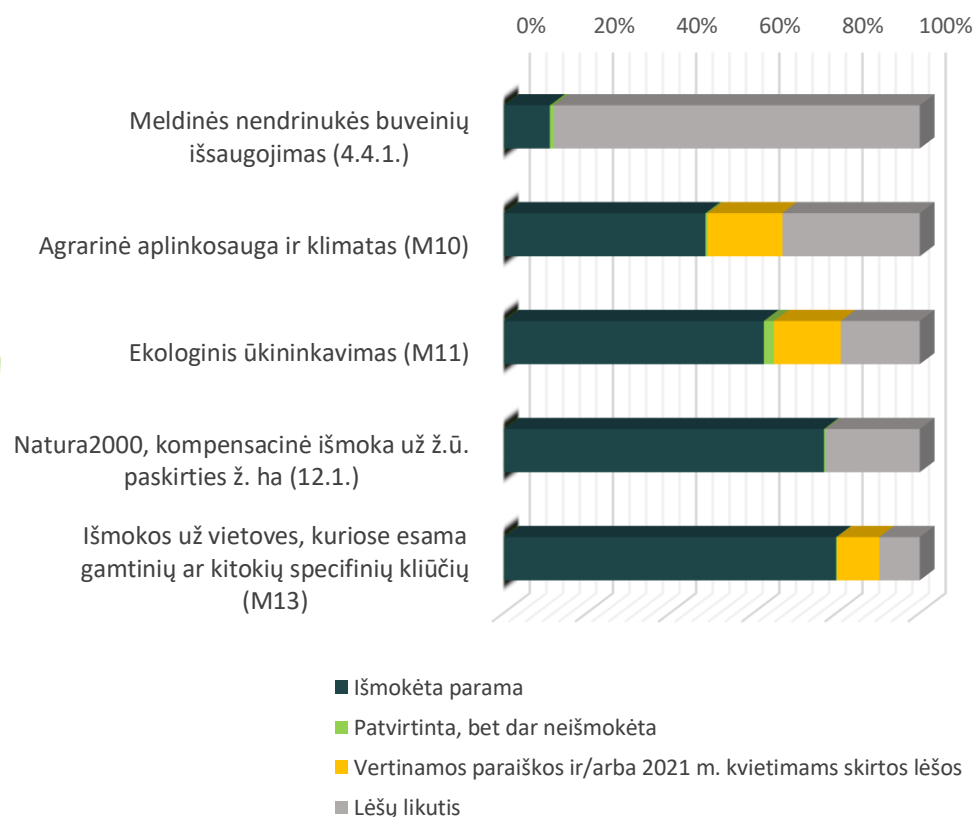
Parama su aplinkosauga ir klimatu susijusiems veiksams žemės ūkyje

Finansinis įgyvendinimas

Skirta paramos
2014-2022 m., proc.

Finansinis įgyvendinimas
iki 2021-07-01, proc.

Parama su aplinkosauga ir klimatu susijusiems veiksams žemės ūkyje

Pasiekti rezultatai

- Paremti **ekologiniai ūkiai** daugiau nei **276 tūkst. ha** plote (įskaitant tėtinius įsipareigojimus).

Parama skirta skatinti **atkurti ir išsaugoti biologinę įvairovę** bei prisidėti prie dirvožemio erozijos mažinimo ir **taikyti dirvožemio tausojimą užtikrinančius ūkininkavimo būdus**.

- Skirtos **išmokos už agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimus** daugiau nei **62 tūkst. ha** plote.

Agrarinės aplinkosaugos ir klimato **išmokos skiriamos remti kaimo vietovių tvarų vystymąsi**.

- Kasmet mokamos **išmokos ūkininkaujantiems 1,3 mln. ha plote**, kuriame esama **gamtinių ar kitų specifinių kliūčių**.

(Per 2014–2020 m. laikotarpį pagal šią priemonę iš viso išmokėta 325,7 mln. Eur ir pasiekta 85 proc. tikslo)

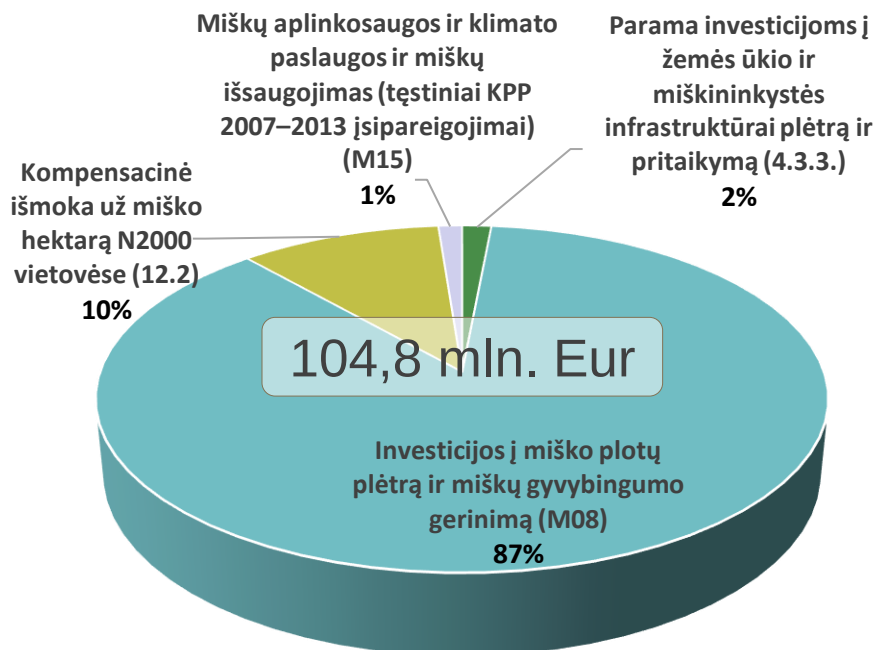

- Įgyvendinta **13 projektų**, skirtų **meldinės nendrinukės** buveinių **išsaugojimui 201 ha** plote.

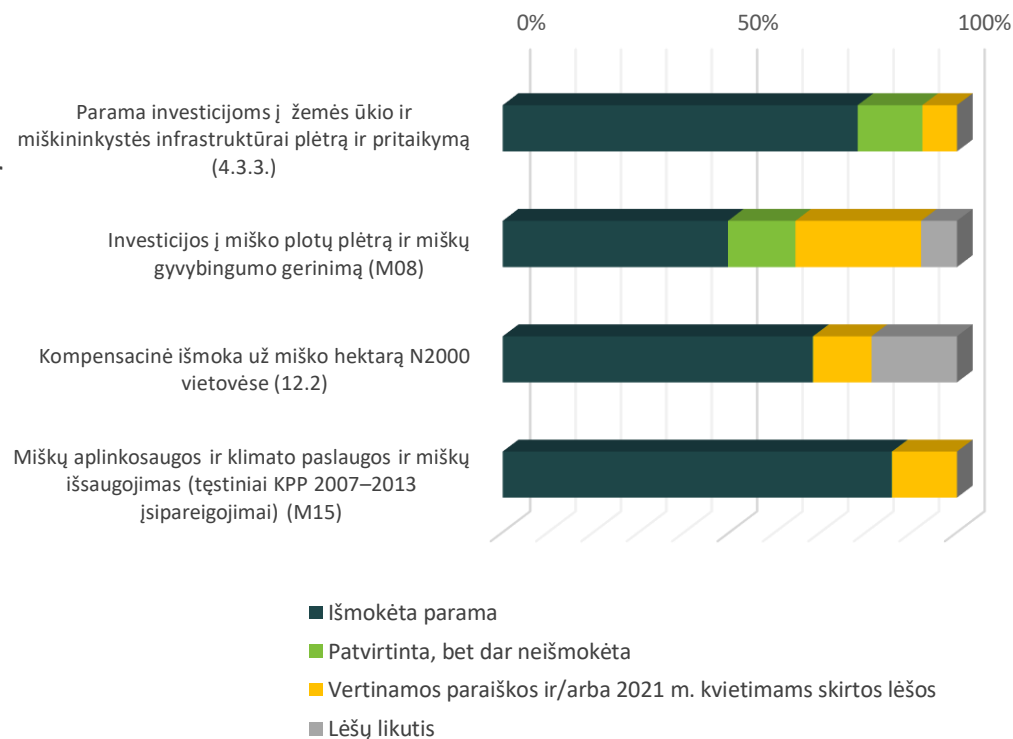
Parama miškams ir juose vykdomai veiklai

Finansinis įgyvendinimas

Skirta paramos 2014-2022 m., proc.

Finansinis įgyvendinimas iki 2021-07-01, proc.

Parama miškams ir juose vykdomai veiklai

Pasiekti rezultatai

➤ **Apželdinta** mišku daugiau nei **3 tūkst. ha** žemės.

➤ Įveisto **miško priežiūra** atliekama **29 tūkst. ha** miško žemės.

➤ Įgyvendinta **17 projektų**, skirtų **miškų infrastruktūros gerinimui**.

Parama skirta **miško kelių įrengimui** ir **rekonstrukcijai**, taip pat su miško keliais susijusių **įrenginių ar statinių įrengimui** (pvz., griovių, pralaidų, nuovažų, tiltų statybai ir pan.).

➤ Įgyvendinti **93 projektai**, kuriuose **diegtos miškininkystės technologijos**.

Prisidėta prie **miškų ūkio modernizavimo** bei **ekonominės vertės didinimo**, jaunuolynų ir krūmynų **pertvarkymo**, **biokuro gamybos**, panaudojant miško kirtimo atliekas.

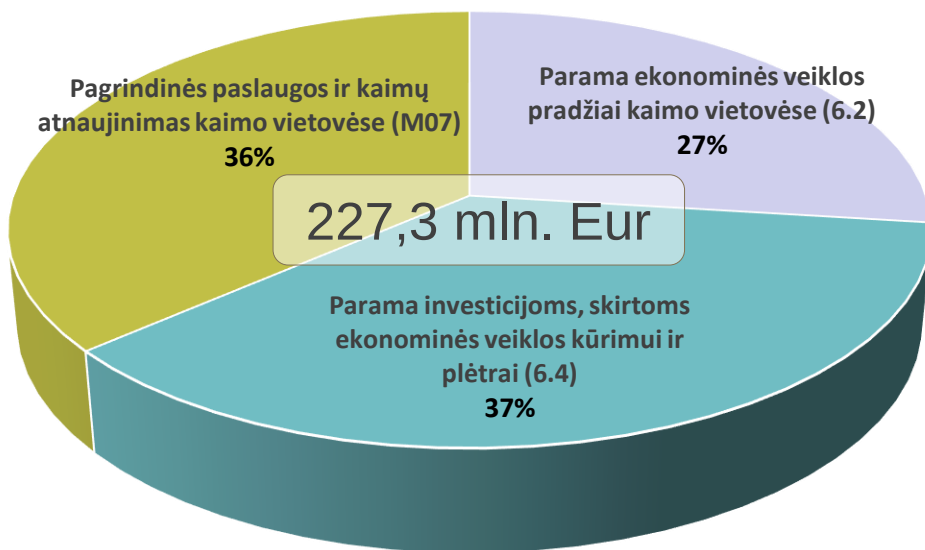

➤ 2020 m. paremtas beveik **18 tūkst. ha miško** paskirties žemės **plotas**, kuriame vykdytos su **biologinės įvairovės apsauga** susijusios valdymo sutartys.

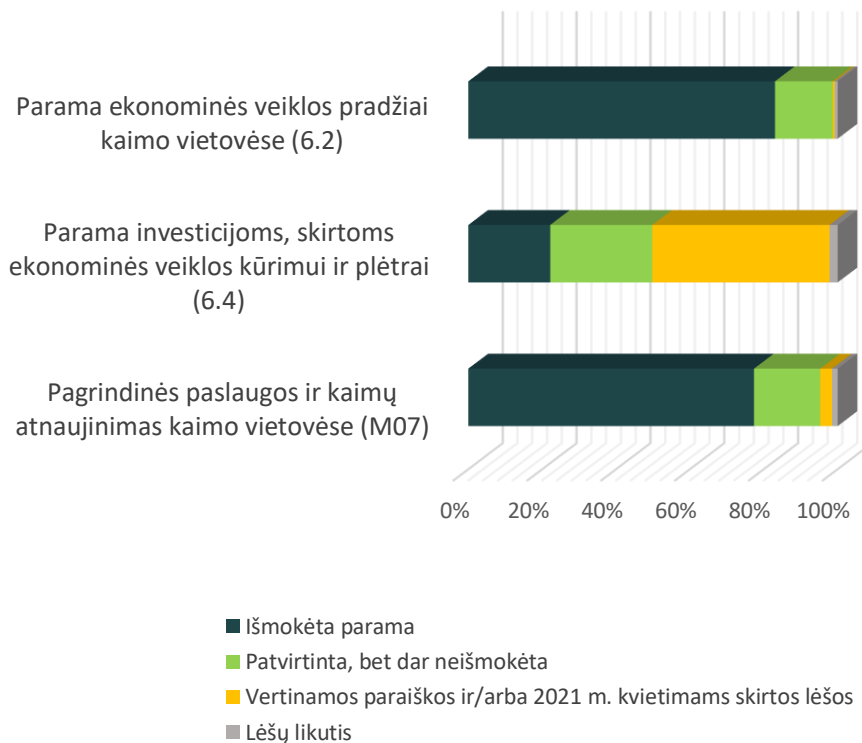
Parama verslams ir infrastruktūros gerinimui kaimo vietovėse

Finansinis įgyvendinimas

Skirta paramos 2014-2022 m., proc.

Finansinis įgyvendinimas iki 2021-07-01, proc.

Parama verslams ir infrastruktūros gerinimui kaimo vietovėse

Pasiekti rezultatai

- Paremti **2 393** projektai **verslui** kaimo vietovėse **pradėti ir plėtoti**.
- Sukurtos **1 607 darbo vietos** (baigtuose įgyvendinti projektuose).

Įgyvendinti **paslaugų projektai** apgyvendinimo ir maitinimo sektoriuje, statybų sektoriuje, meninėje, pramoginėje ir poilsio organizavimo srityje, apdirbamosios **gamybos srityje** (pvz., gaminių ir dirbinių iš medienos, šiaudų ir pynimo medžiagų gamyba, plastikinių gaminių gamyba ir kt.).

- Įgyvendinti **238 regioninio planavimo projektai**.

Projektai skirti visuomenės paskirties **pastatų rekonstravimui** ar kapitaliniam **remontui**, **inžinerinių statinių statybai**, **mažųjų architektūros elementų sukūrimui** ir atnaujinimui, **keliams** ir kt.

- Dėl įgyvendintų projektų geresnėmis paslaugomis ir infrastruktūra **naudojasi 287 tūkst. kaimo gyventojų**.

- Kaimo vietovėse esančių gyvenamųjų namų savininkams **pakeistos 6 353 asbesto stogų dangos** į aplinkai nekenksmingą stogo dangą.

Daugiausia pakeista senų asbestinių stogų Vilkaviškio r. sav. – 268, Alytaus r. sav. – 258 ir Panevėžio r. sav. – 245.

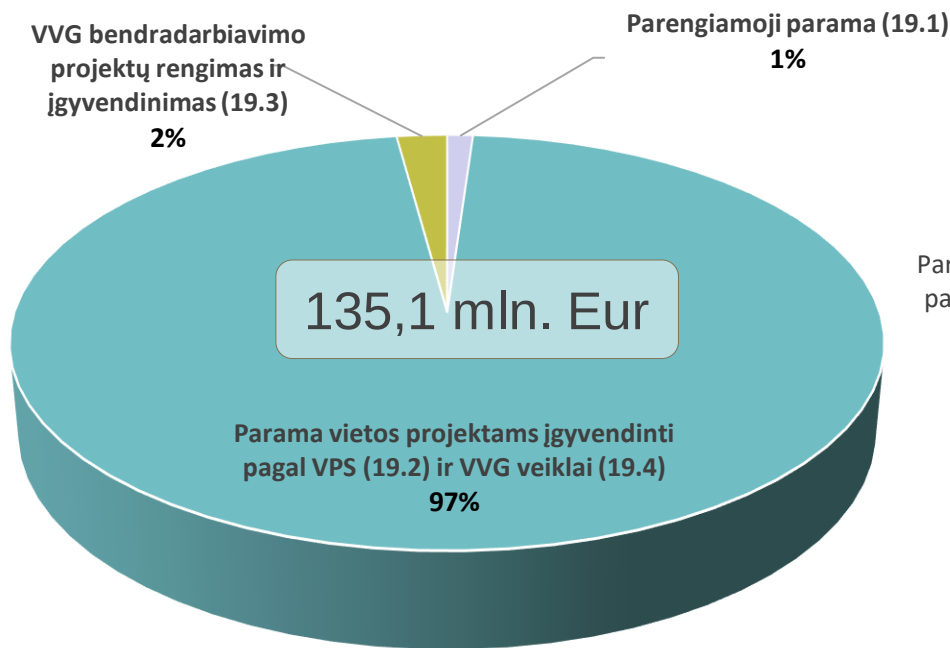

- Rekonstruota **123 km vietinės reikšmės kelių**.

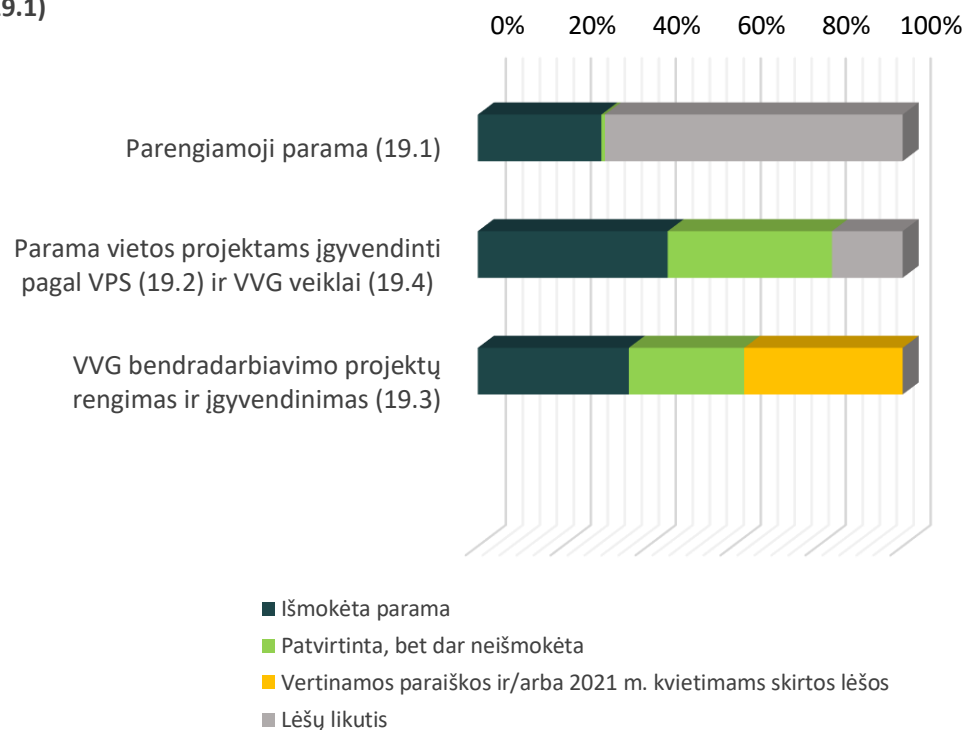
Parama LEADER

Finansinis įgyvendinimas

Skirta paramos
2014-2022 m., proc.

Finansinis įgyvendinimas
iki 2021-07-01, proc.

Parama LEADER Pasiekti rezultatai

- Įgyvendinamos **49 VVG vietos plėtros strategijos**.
- Patvirtinti **1 535 vietos projektai**.
- Sukurtos **635 darbo vietos** (baigtuose įgyvendinti vietos projektuose).

Vietos projektuose tarp įdiegtų **inovacijų dominuoja įrangos**, kurios niekas neturėjo VVG teritorijoje, **įsigijimas**, o jų pagrindu buvo sukurtos naujos paslaugos vietos gyventojams (pvz., drabužių projektavimas su naujos kartos kompiuterine technologija ir kt.). Taip pat diegiamos **paslaugų inovacijos**, turizmo virtualios paslaugos (pvz., virtualūs turai arba QR kodų naudojimas ant turistų traukos objektų), **technologinio proceso** (pvz., inovatyvūs maisto produktai), kiek mažesniu mastu, tačiau diegiamos ir **organizacinės inovacijos**, susijusios su vietos problemų sprendimų paieškomis ir idėjų generavimu.

- Patvirtinti **27 VVG bendradarbiavimo** (teritorinio ir tarptautinio) **projektai**.

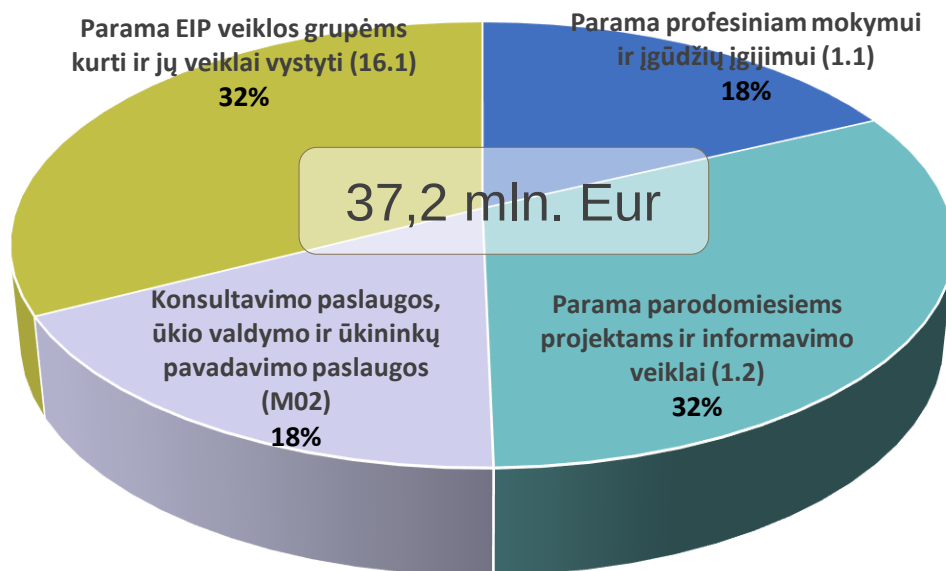
Bendradarbiavimo projektai **prisideda prie ES kompleksinių tikslų (inovacijų kūrimo, diegimo ir sklaidos, klimato kaitos švelninimo, taip pat aplinkos išsaugojimo ir tvarios plėtros) įgyvendinimo**.

Parama EIP, mokymo ir konsultavimo veiksmams

Finansinis įgyvendinimas

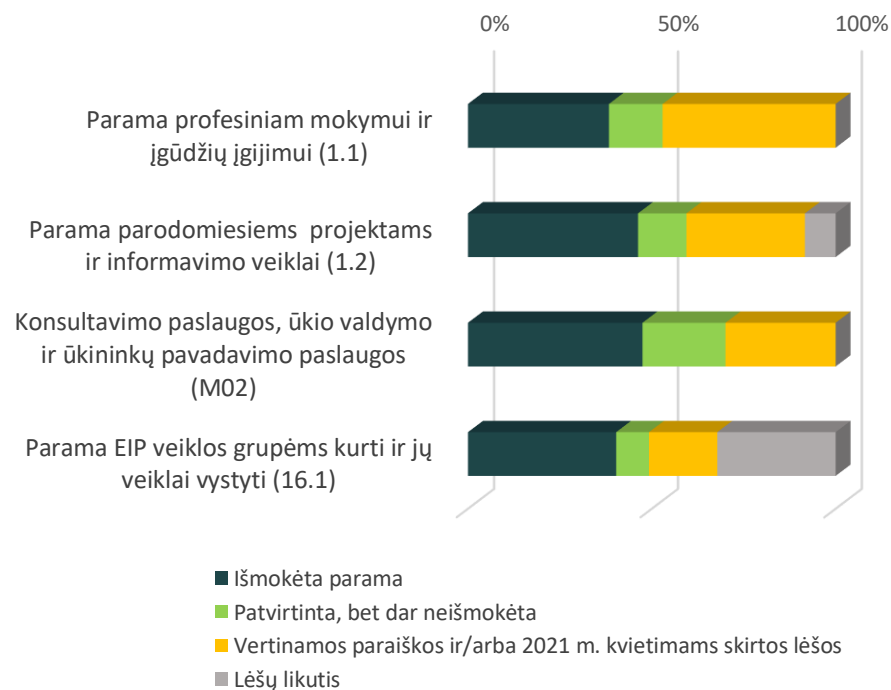
Skirta paramos

2014-2022 m., proc.

Finansinis įgyvendinimas

iki 2021-07-01, proc.

Parama EIP, mokymo ir konsultavimo veiksmams

Pasiekti rezultatai

- Įgyvendinami/įgyvendinti **25 projektai**, kuriais remiamos Europos inovacijų partnerystės (EIP) veiklos grupės ir jų veikla.

Daugiausiai projektų įgyvendinama gyvulininkystės sektoriuje (projektais siekiama didinti gyvulininkystės ūkių produktyvumą **diegiant technologines naujoves, taikant inovatyvius sprendimus**, susijusius su pašarų kokybės užtikrinimu, infekcinių ir parazitinių ligų pasireiškimo mažinimu ir pan.); augalininkystės sektoriuje įgyvendinamais projektais **siekiama skatinti ūkius diegti naujoves**, užtikrinančias efektyvią kenksmingų organizmų kontrolę. Taip pat įgyvendinami projektai susiję su dirvožemio kokybės gerinimu, kuriais siekiama įvertinti dirvožemio drėgmės režimo reguliavimo priemones, spręsti dirvožemio erozijos problemas, pavyzdžiui, vienu iš projektų siekiama sukurti nepilotuojamais orlaiviais ir dirvožemio tyrimais paremtą technologiją, kuri leistų teikti paslaugą ūkininkams, padėsiančią efektyviai ir operatyviai identifikuoti žemės ūkio naudmenų dirvožemių problemas, pasiūlyti optimalius būdus joms spręsti.

- Suteiktos profesinio mokymo ir konsultavimo paslaugos daugiau nei **42 tūkst. asmenų**.

Lietuvos kaimo tinklas

LKT veiklos ir iniciatyvos

LKT sudaro sąlygas **informacijos** apie KPP įgyvendinimo situaciją ir pasiekimus **sklaidai**, viešina EIP veiklos grupių, LEADER **projektų rezultatus** ir tokiu būdu siekiant prisidėti prie mokslo ir žemės ūkio verslo sektorių partnerystės.

Skatina kaimo plėtros dalyvių **iniciatyvas**, LKT lėšomis remia LKT narių **kommunikacijos projektus**, prisidedančius prie LKT tikslų įgyvendinimo.

LKT prisideda prie KPP projektų gerosios patirties pavyzdžių atrankos proceso organizavimo ir sklaidos apie juos užtikrinimo bei informuoja visuomenę, galimus ir esamus paramos gavėjus apie Programos galimybes ir teikiamą naudą.

Paramos projektų įgyvendinimo gerieji pavyzdžiai

Ūkininko A. Juškos investicijos į žieminius šiltnamius

Priemonė: Investicijos į materialųjį turtą

Projekto įgyvendinimo metu **diegiama nauja šiltnaminių daržovių auginimo technologinė schema** žieminiuose stikliniuose šiltnamiuose. Tokiu būdu skatinamos inovatyvios šiltnaminės daržininkystės technologijos.

Ūkininkas specializuojasi šiltnaminės daržininkystės veiklos srityje ir orientuojasi į agurkų ir pomidorų auginimą. Šia veikla pareiškėjas užsiima daugiau nei 10 metų, o nuo 2005 metų sėkmingai eksploatuoja modernius žieminius šiltnamius. Iš pradžių 1,92 ha, 2013 metais išsiplėtė dar 2,02 ha, o teikdamas paraišką įgyvendinti šį projektą planavo plėtrą dar papildomiems 6,0475 ha.

Įgyvendinus projektą padidėjo ūkio gyvybingumas, pajamos, konkurencingumas, **įdiegtos inovatyvios daržininkystės technologijos**. Darbo vietų kūrimas buvo vienu iš projekto prioritetų. Papildomai sukurta apie 100 darbo vietų. Ūkis tapo didžiausiu darbdaviu Anykščių rajone.

„MB Gandriukai” verslo pradžia

Priemonė: LEADER

MB „Gandriukai” verčiasi reklamos kūrimo bei įvairių inspekcijų veikla, kurią šiuolaikiškai atlikti padeda naujausi bepiločiai orlaiviai, esantys rinkoje.

Projekto pagalba įsigyti **inovatyvūs dronai kartu su programine įranga** leidžia nuosekliai ir itin efektyviai stebėti įvairius žemės plotus, kuriuos žmogui pasiekti yra sunku. Sudaroma galimybė apskaičiuoti įvairių sklypų plotus, pastatų tūrius, taip pat kurti ir skirtingų objektų 3D modelius. Termovizorius, montuojamas ant drono, padeda itin efektyviai įvertinti pastatų šiluminį efektyvumą bei nustatyti šilumos nuotėkius. Termovizorius ant bepilotės skraidyklės yra itin efektyvi priemonė atliekant ir žmonių, gyvulių ar gyvūnų paiešką dideliuose plotuose.

Projekto metu buvo sukurta nauja darbo vieta. Įmonėms kuriamų reklaminių klipų vertė išaugo, atsižvelgiant į tai, jog **inovatyvi įranga atveria daug galimybių** nestandartiniais sprendimais, o tai yra itin svarbu, norint atkreipti klientų dėmesį itin konkurencingoje rinkoje.

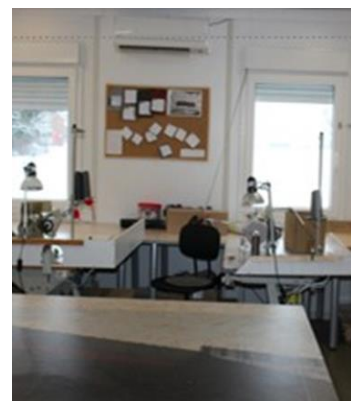

VšĮ „Užimtumo namai“ socialinio verslo plėtra

Priemonė: LEADER

2018 m. Ukmergės rajone Tulpiakiemio kaime duris atvėrė užimtumo namai, kuriuose, kaime gyvenantiems ir skirtingoms socialiai pažeidžiamoms grupėms priklausantiems žmonėms, sudaryta galimybė dirbti ir pasijusti naudingiems. Modulinioose konteineriuose **įrengtos darbo vietos**, kuriose pensinio amžiaus, ne visu etatu dirbantys, vaikus auginančios mamos, kitoms socialiai pažeidžiamoms grupėms priklausantys **žmonės atlieka įvairių įmonių užsakymus**: renka kalendorius, komplektuoja žurnalus, SIM korteles, siuva bei atlieka kitus darbus pagal užsakovų pageidavimus. Tai rankinis darbas, kurio negali atlikti mašinos.

2019 m. pasitelkiant paramą buvo **išplėstos darbui skirtos patalpos** (nupirkti papildomi moduliniai konteineriai), įrengta poilsio zona, sanitarinis mazgas, administracijai skirta darbo vieta (kompiuteris, spausdintuvas, telefonas). Sukurtos 2 darbo vietos. 11 socialiai pažeidžiamų asmenų, dirba pagal verslo liudijimą. Apskaita vykdoma pagal faktiškai išdirbtą darbo laiką, kadangi kiekvieną dieną dirba skirtingas skaičius žmonių.

Vytauto Didžiojo universiteto Žemės ūkio akademijos projektas „Drėgmės režimo dirvožemyje reguliavimas“

Priemonė: Bendradarbiavimas (parama Europos inovacijų partnerystės (EIP) veiklos grupėms)

Projekto tikslas – įvertinti dirvožemio drėgmės režimo reguliavimo priemones ir jų taikymo efektyvumą Lietuvos teritorijoje bei jų teikiamą ekonominę bei ekologinę naudą, taip pat skatinti ūkininkus **diegti moksliniais tyrimais grįstas inovatyvias technologijas**, užtikrinančias darnų gamtinių vandens išteklių naudojimą ir aplinkos puoselėjimą. Sprendžiamos praktinės problemos: nepalankus dirvožemio drėgmės režimas ir neoptimalus drėgmės atsargų augalams užtikrinimas sausringais laikotarpiais.

Inovatyvus ir mokslo tyrimais pagrįstas vandens išteklių valdymas perduotas suinteresuotoms šalims, rengiant patrauklias ir modernias dirvožemio vandens reguliavimo valdymo priemones.

Galimybės LKT nariams

Įgyvendinti LKT nariams skirtus **komunikacijos** (įskaitant e-komunikacijos) **projektus** (EŽŪFKP lėšomis).

Pasitelkiant LKT komunikacijos kanalus **viešinti** su sėkmingu KPP įgyvendinimu susijusius veiklos rezultatus, pasiekimus ir **dalintis** kitomis **aktualijomis**.

Dalyvauti LKT virtualiuose renginiuose, kurių metu sudaroma galimybė susipažinti ne tik su LKT veiklos aktualijomis, esamomis ir būsimomis iniciatyvomis, keistis idėjomis bet ir **sužinoti daugiau apie inovatyvius sprendimus** žemės ūkio srityje, kuriais dalijasi mokslo atstovai.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Pereinamasis 2021-2022 m. laikotarpis. Galimybės

EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO FONDAS KAIMO PLĖTRAI:
EUROPA INVESTUOJA Į KAIMO VIETOVES

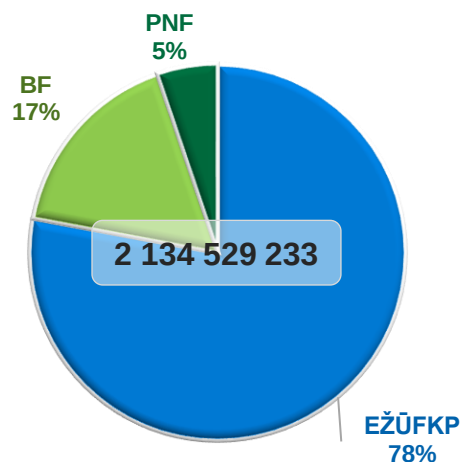
Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos pratęsimas 2021–2022 m.

2020-12-23 patvirtintas Pereinamojo laikotarpio reglamentas (Nr. 2020/2220).

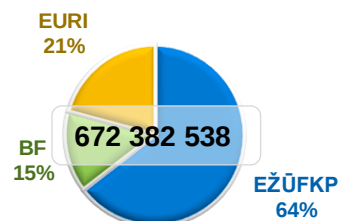
Juo **Lietuvai** dviejų metų pereinamajam **2021–2022 m.** laikotarpiui **skiriama 578,9 mln. Eur EŽŪFKP ir EURI lėšų:**

- **434 mln. Eur – EŽŪFKP lėšų;**
- **139,9 mln. Eur – EURI lėšų.** EURI lėšos skiriamos kaip papildomi išteklių 2021–2022 m. atsigavimui po COVID-19 krizės paremti.

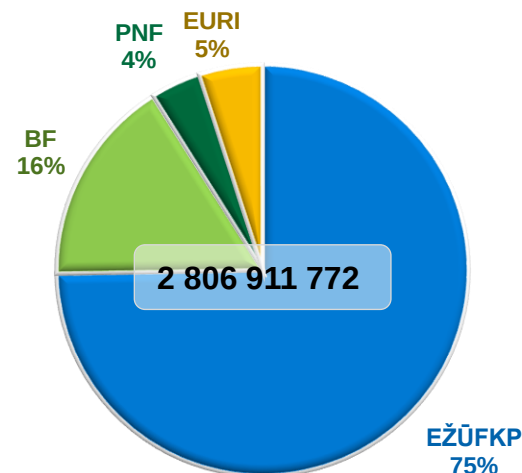
KPP 2014–2020 m.

2021–2022 m.

KPP 2014–2022 m.

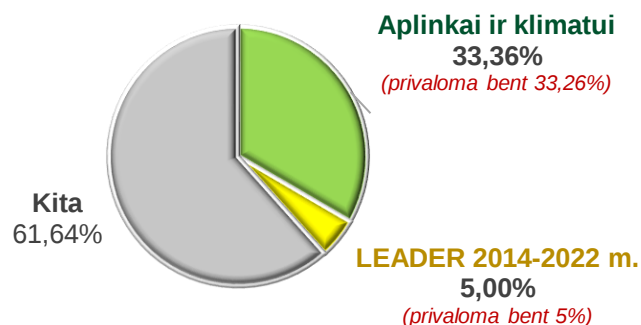

EŽŪFKP – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai
BF – bendras finansavimas (būtinasis prisidėjimas)
PNF – papildomas nacionalinis finansavimas
EURI – Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė

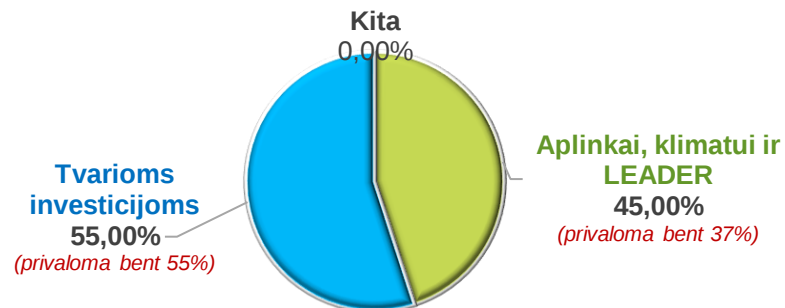
ES lėšų padidėjimas pagal Programos prioritetus

Taikomos finansinės proporcijos

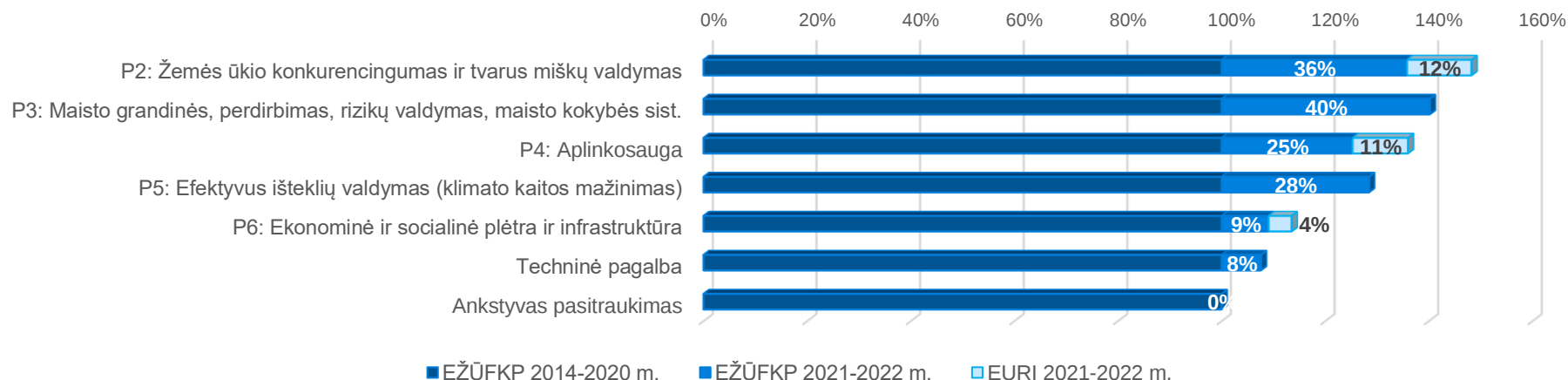
EŽŪFKP

EURI

ES paramos padidėjimas pagal prioritetus, proc.

Pereinamojo laikotarpio 2021–2022 m. ir EURI lėšų paskirstymas pagal priemones

Priemonės kodas	Priemonės, veiklos srities, veiklos pavadinimas	Prioritetas	Skirta KPP 2014-2020 m., Eur (EŽŪFKP, BF ir PNF)	2021-2022 m. lėšų paskirstymas, Eur (EŽŪFKP, EURI ir BF)			Skirta KPP 2014-2022 m. (EŽŪFKP, EURI, BF ir PNF)
			Iš viso	Iš viso	Iš jų EŽŪFKP	Iš jų EURI	Iš viso
1	Žinių perdavimas ir informavimo veikla	P2-P6	15 995 816	2 500 000	2 125 000	0	18 495 816
2	Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos	P2-P6	4 588 235	2 000 000	1 700 000	0	6 588 235
3	Žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemos	P3	2 224 706	0	0	0	2 224 706
4	Investicijos į materialųjį turtą	P2-P4	636 631 484	297 907 647	187 521 236	76 981 077	934 539 130
5.	Parama investicijoms į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius	P3	6 400 000	0	0	0	6 400 000
6	Ūkio ir verslo plėtra	P2, P5, P6	266 697 778	73 163 626	62 189 082	0	339 861 404
7	Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse	P6	82 721 941	0	0	0	82 721 941
8	Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą	P2, P4, P5	72 950 346	18 251 195	14 738 396	0	91 201 540
9	Gamintojų grupių ir organizacijų įsisteigimas	P3	788 829	1 000 000	850 000	0	1 788 829
10	Agrarinė aplinkosauga ir klimatas	P4, P5	95 332 476	37 453 333	28 090 000	0	132 785 809
11	Ekologinis ūkininkavimas	P4	215 369 677	103 233 443	38 987 582	51 250 000	318 603 120
12	Su „NATURA 2000“ ir vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos	P4	19 047 581	6 082 329	4 561 747	0	25 129 911
13	Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių	P4	384 389 067	77 643 071	58 232 303	0	462 032 137
15	Miškų aplinkosaugos ir klimato paslaugos ir miškų išsaugojimas	P4	1 274 332	0	0	0	1 274 332
16	Bendradarbiavimas	P2-P5	20 218 728	22 500 000	19 125 000	0	42 718 728
17	Rizikos valdymas	P3	14 903 439	3 500 000	2 975 000	0	18 403 439
19	LEADER programa	P6	113 865 052	21 213 682	8 103 630	11 680 000	135 078 735
20	Techninė pagalba		78 283 588	5 934 213	5 044 081	0	84 217 801
21	Išimtinė laikina parama ūkininkams ir MVĮ, kuriuos ypač paveikė COVID-19 krizė	P2, P6	33 141 793	0	0	0	33 141 793
113	Išmokos ūkius perleidžiantiems ūkininkams		69 704 365	0	0	0	69 704 365
IŠ VISO			2 134 529 233	672 382 538	434 243 057	139 911 077	2 806 911 772

Parama tvarioms investicijoms

iš EURI lėšų

- **EURI lėšos** (77 mln. Eur.) bus skiriamos projektams pagal 4.1 veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ įgyvendinti. Šiomis lėšomis, kurios nukreipiamos investicijoms, **susijusioms su aukštesniais atsparumo, tvarumo ir skaitmeninimo reikalavimais** būtų remiami didesnės apimties projektai, susiję, pvz., su gamybinių pastatų statyba ir jų gamybiniam funkcionavimui būtinu įrengimu.

- Šiems projektams bus taikomi **tie patys** (galiojantys 4.1) **tinkamumo kriterijai**, paramos **intensyvumas**, remiamos **tos pačios tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos**.
- **Lėšos** paskirstomos **atskiriems sektoriams**.
- Taikomi **atskiriems sektoriams** nustatyti projektų **atrankos kriterijai** (prioritetas teikiamas investicijoms į ŠESD, taršos mažinimą, atsinaujinančius energijos šaltinius, gamybinių procesų skaitmeninimą).
- Gruodžio mėn. planuojamas **atskiras paraiškų surinkimas**.

Papildomo finansavimo įtaka Programos tikslams

Bus įgyvendinta daugiau investicinių projektų, susijusių su žemės ūkio konkurencingumo didinimu, perdirbimu, verslų plėtra; vykdomos aplinkosaugos veiklos, tęsiama vietos veiklos grupių veikla. Bus siekiama nusimatyto ar didesnio Programos tikslo.

Kaip pavyzdžiui, papildomai bus:

suteiktos konsultacijos **1 200** asmenims;

sudaryta galimybė investicijas atlikti **650** valdų;

paremta **750** jaunųjų ūkininkų;

paremta **1 640** smulkių ūkių;

sukurtos **574** naujos darbo vietos;

įvykdyti **135** įvairūs bendradarbiavimo projektai;

paremti **papildomi** pradedantys ar **ekologiškai ūkininkaujantys** ūkiai **83 tūkst. ha** plote bei jau prisiėmę įsipareigojimus ekologiniai ūkiai;

tęsiamos visos **su aplinka ir klimatu** susijusios priemonės.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

BŽŪP nuo 2023 m. Nauji iššūkiai ir galimybės

EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO FONDAS KAIMO PLĖTRAI:
EUROPA INVESTUOJA Į KAIMO VIETOVES

2023-2027 m. BŽŪP keliamei

3 bendrieji tikslai ir 1 kompleksinis tikslas

Bendrieji tikslai

1. Skatinti, kad žemės ūkio sektorius būtų **pažangus, atsparus** bei įvairialypis ir **užtikrintų apsirūpinimą maistu**.
2. Remti **aplinkos apsaugos bei klimato srities veiksmus** ir padėti siekti su aplinka bei klimatu susijusių Sąjungos tikslų.
3. Stiprinti kaimo vietovių **socialinę ir ekonominę** struktūrą.

Kompleksinis tikslas

Modernizuoti sektorių **kaupiant žinias** ir keičiantis jomis, **diegiant inovacijas** ir **gerinant skaitmeninimą** žemės ūkyje bei kaimo vietovėse, taip pat skatinant praktinį jų taikymą.

2023-2027 m. 9 konkretūs BŽŪP tikslai

- Remti perspektyvių ūkių pajamas bei ūkių atsparumą
- Labiau orientuotis į rinką ir didinti konkurencingumą
 - Gerinti ūkininkų padėtį vertės grandinėje
- Padėti švelninti klimato kaitą ir plėtoti darniąją energetiką
- Skatinti darnųjį vystymąsi ir veiksmingą gamtos išteklių valdymą
- Padėti apsaugoti biologinę įvairovę, ekosistemas, buveines bei kraštovaizdžius
- Pritraukti jaunuosius ūkininkus ir skatinti verslo kūrimą
- Skatinti užimtumą, augimą, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą
- Siekti, kad ES žemės ūkio sektorius labiau atitiktų visuomenės poreikius

Europos žaliojo kurso tikslų įgyvendinimas per SP

Žaliojo kurso tikslai	ES vidurkis	Dabartinė LT reikšmė
50 proc. sumažinti bendrą cheminių pesticidų naudojimą ir riziką bei pavojingesnių pesticidų naudojimą: - Suderintas rizikos rodiklis Nr. 1 (HRI1) - Parduodami pesticidų, kuriuos numatoma pakeisti, kiekiai	100 proc. —	100 proc. —
50 proc. sumažinti antimikrobinių medžiagų, naudojamų ūkiniams gyvūnams ir akvakultūrai, pardavimo apimtį (veikloji medžiaga mg populiacijos koregavimo vienetui)	118,3	33,1
100 proc. prieiga prie sparčiojo plačiajuosčio interneto kaimo vietovėse iki 2025 m.	56,4 %	28,7 %
25 proc. ES žemės ūkio paskirties žemės ūkininkaujama ekologiškai	8 %	8,1 %
10 proc. žemės ūkio paskirties žemės sudaro biologine įvairove turtingi kraštovaizdžio elementai	4,6 %	3,3 %
50 proc. sumažinti maisto medžiagų nuostolius, kartu užtikrinant, kad neblogėtų dirvožemio derlingumas. Dėl to trąšų naudojimas iki 2030 m. sumažės bent 20 proc.: - Bendras azoto balansas kilogramais vienam žemės ūkio naudmenų hektarui - Požeminio vandens stebėjimo stočių, kuriose nitratų koncentracija viršija 50 mg/L, dalis - Bendras fosforo balansas kilogramais vienam žemės ūkio naudmenų hektarui	46 13,3 % 1	28 1,5 % 3

Naujoji BŽŪP „žalioji architektūra“

- EVT išvados ir Europos Komisijos siekis:
 - **40% BŽŪP biudžeto** skirti su aplinkosauga ir klimatu susijusiems tikslams siekti
- Privalomas EŽŪGF lėšų (I ramsčio – tiesioginių išmokų ir sektorinių programų) panaudojimas:
 - **bent 25%** savo TI voko valstybės narės **privalės** skirti **eko-schemoms**
- Privalomas EŽŪFKP lėšų (II ramsčio – kaimo plėtros) panaudojimas:
 - **bent 35 %** – aplinkos ir klimato kaitos priemonėms
 - parama mažiau palankioms ūkininkauti vietovėms **įskaičiuojama 50 proc.**
 - jei VN nepanaudos dalies iš 35 % aplinkos ir klimato kaitos priemonėms skirtų lėšų, tas lėšas **praras**

Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginis planas

Strateginis planas (SP) - vienas dokumentas, apimsiantis:

- **Tiesiogines išmokas;**
- **Kaimo plėtros priemonės;**
- **Sektorines programas** (vaisių ir daržovių sektoriuje, bitininkystės sektoriuje ir vyno sektoriuje - privalomos).

SP rengiamas pagal naujosios teisinės sistemos (BŽŪP 2023–2027 m.) taisykles.

Nuo atitikties orientuojamasi į rezultatus.

BŽŪP finansavimas Lietuvoje 2023–2027 m.

- **Tiesioginės išmokos: 3 012,3 mln. Eur**
(25 proc. eko-schemoms – 753,1 mln. Eur)
- **Kaimo plėtra: 977,5 mln. Eur**
(35 proc. aplinkai ir klimatui – 342,1 mln. Eur)
+ Nacionalinis finansavimas apie 170 mln. Eur

Viso apie: 4 160 mln. Eur
(ES dalis 3 989,8 mln. Eur + nac. dalis ~170 mln. Eur)

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

AČIŲ

